

Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

* Ο κανονισμός αυτός έχει δημιουργηθεί για να διευκολύνει τους προπτυχιακούς φοιτητές του Προγράμματος Σπουδών Λογοθεραπείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στην εκπόνηση της Πτυχιακής τους εργασίας. Σκοπό έχει να αναλύσει τις βασικές παραμέτρους που σχετίζονται με την επιλογή, την ανάθεση, την ανάληψη και τη συγγραφή μιας Πτυχιακής εργασίας, η οποία πρέπει να πληροί υψηλά ακαδημαϊκά κριτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Γενικές Αρχές	3
	1.1. Η Πτυχιακή Εργασία (Π.Ε.) στο Πρόγραμμα Σπουδών	3
	1.2. Οι Τύποι Πτυχιακής Εργασίας	3
	1.2.1. Επιστημονική Έρευνα	3
	1.2.2. Μελέτη Περίπτωσης	4
	1.2.3. Βιβλιογραφική	5
2.	Συντονιστής Επίβλεψης των Διαδικασιών Ανάθεσης, Εκπόνησης και Εξέτασης των Πτυχιακών Εργασιών	7
3.	Στάδια Ανάθεσης της Πτυχιακής Εργασίας	8
	3.1. Επιλογή Επιβλέποντα Καθηγητή της Π.Ε.	8
	3.2. Καθήκοντα Επιβλέποντα Καθηγητή της Π.Ε.	8
4.	Στάδια Εκπόνησης της Πτυχιακής Εργασίας	9
	4.1. Διάρκεια της Π.Ε.	9
	4.2. Μορφή και Έκταση της Π.Ε.	9
	4.3. Εκπόνηση - Αλλαγές της Π.Ε.	9
	4.4. Ακαδημαϊκή Δεοντολογία και Αποφυγή Λογοκλοπής	10
5.	Στάδια Εξέτασης της Πτυχιακής Εργασίας	11
	5.1. Υποβολή της Π.Ε.	11
	5.2. Βήματα Υποβολής της Π.Ε. προς Αξιολόγηση	11
	5.3. Βήματα Αξιολόγησης της Π.Ε.	11
	5.4. Ενέργειες στην Περίπτωση Μη Επιτυχούς Εξέτασης της Π.Ε.	12
	5.5. Ενέργειες στην Περίπτωση Επιτυχούς Εξέτασης της Π.Ε.	13
	5.6. Πνευματικά Δικαιώματα της Π.Ε. και Κατάθεση στο Ιδρυματικό Αποθετήριο	14
	Παράρτημα Α	16

1. Γενικές Αρχές

Η Πτυχιακή Εργασία (Π.Ε.) αποτελεί μία σημαντική παράμετρο των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή του θέματος, τη διαδικασία εκπόνησης, τη συγγραφή και την παρουσίασή της.

Η Π.Ε. είναι έργο του φοιτητή ή της φοιτήτριας και αντικατοπτρίζει τις θεωρητικές και μεθοδολογικές του/της γνώσεις, καθώς και την ικανότητα συγγραφής ενός επιστημονικού κειμένου. Επιπλέον, αναφέρεται στο γνωστικό αντικείμενο και τις βασικές αρχές της επιστήμης της Λογοπαθολογίας. Θεωρείται αυτονόητο ότι εκπονείται αποκλειστικά από τον/τη φοιτητή/τρια, σε συνεργασία με τον/την επόπτη/τρια, που είναι μέλος ΔΕΠ καθώς και οι ακαδημαϊκοί υπότροφοι του Τμήματος. Η διαμεσολάβηση οποιουδήποτε τρίτου προσώπου στη διαδικασία αυτή χωρίς την άδεια του επόπτη, είναι επιλήψιμη και τιμωρείται αυστηρά.

Η Π.Ε. εκπονείται υποχρεωτικά υπό την εποπτεία του εκπαιδευτικού προσωπικού του Τμήματος. Αυτό σημαίνει ότι ο φοιτητής ή η φοιτήτρια συνεργάζεται καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης με τον Επιβλέποντα ή την Επιβλέπουσα της Π.Ε. και η διαδικασία αυτή αποτελεί κοινή υποχρέωση. Πτυχιακή Εργασία η οποία κατατίθεται ολοκληρωμένη, χωρίς να έχει προηγηθεί συνεργασία με τον επόπτη, δεν γίνεται δεκτή και, συνεπώς, δεν αξιολογείται.

Ο κανονισμός, ο οποίος εγκρίθηκε ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Λογοθεραπείας, περιλαμβάνονται:

- α) Τα απαραίτητα στοιχεία για την εκπόνηση μιας άρτιας Πτυχιακής εργασίας
- β) Τα βήματα εκείνα που θα οδηγήσουν τον/τη φοιτητή/τρια στο πιο ενδιαφέρον γι' αυτόν/ήν θέμα
- γ) Τον τρόπο συνεργασίας με τα μέλη Δ.Ε.Π.
- β) Τον τρόπο συγγραφής της Π.Ε.
- γ) Τις υποχρεώσεις των μελών Δ.Ε.Π. για την εκπόνηση των Π.Ε.
- δ) Το χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή του κανονισμού
- ε) Τα απαραίτητα έντυπα ανάθεσης Πτυχιακών, βαθμολογίας κ.λπ., για τη διευκόλυνση του Τμήματος.

1.1. Η Πτυχιακή Εργασία (Π.Ε.) στο Πρόγραμμα Σπουδών

Η εκπόνηση Π.Ε. είναι προαιρετική. Τα θέματα των Π.Ε. εμπíπτουν στο ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο της Λογοπαθολογίας και των εφαρμογών της. Η Π.Ε. ισοδυναμεί με **8 ECTS** και εκπονείται στο 8ο εξάμηνο του προγράμματος σπουδών. Το θέμα της Π.Ε., όταν

συναποφασιστεί με τον/την Επιβλέποντα/ουσα, δηλώνεται εντύπως (στην αρχή του 8ου εξαμήνου) με αίτηση στη γραμματεία του Τμήματος.

1.2. Τύποι Πτυχιακής Εργασίας

Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν έναν από τους ακόλουθους τύπους Πτυχιακής Εργασίας:

1.2.1. Επιστημονική Έρευνα

Ο συγκεκριμένος τύπος Π.Ε. συνίσταται στον σχεδιασμό και την εκπόνηση επιστημονικής έρευνας, μέσω συλλογής πρωτογενών δεδομένων (ποιοτικών ή/και ποσοτικών). Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές που θα επιλέξουν αυτό τον τύπο Π.Ε. θα πρέπει:

1. Να εντοπίσουν και να τεκμηριώσουν ένα κενό στην επιστημονική γνώση, κατόπι εμπεριστατωμένης βιβλιογραφικής αναζήτησης
2. Να αναπτύξουν γενικότερα ερευνητικά ερωτήματα ή συγκεκριμένες ερευνητικές υποθέσεις
3. Να επιλέξουν τον καταλληλότερο τρόπο συλλογής δεδομένων και να προβούν στη συλλογή τους
4. Να αναλύσουν τα δεδομένα με σκοπό την τεκμηρίωση των ερευνητικών ερωτημάτων ή/και τον έλεγχο των ερευνητικών υποθέσεων
5. Να αναλύσουν τα αποτελέσματα και να εξηγήσουν τη σημασία τους για την επιστημονική βιβλιογραφία, την επιστήμη, καθώς και την κλινική εφαρμογή τους
6. Επιπλέον, οι φοιτητές μπορούν να συλλέξουν ποσοτικά (quantitative) ή ποιοτικά δεδομένα (qualitative data) ή να συνδυάσουν την ποσοτική με την ποιοτική μεθοδολογία. Επίσης, μπορούν να χρησιμοποιήσουν και δευτερογενή στοιχεία, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, αν αυτά συνάδουν με τον σκοπό της έρευνας.

1.2.2. Μελέτη Περίπτωσης

Η Μελέτη Περίπτωσης αποτελεί την αναλυτική παρουσίαση ενός περιστατικού, του οποίου η κλινική εικόνα, το ιστορικό, οι θεραπευτικές παρεμβάσεις ή η πορεία του το καθιστούν ιδιαίτερα ενδιαφέρον και πρωτότυπο. Στη Μελέτη Περίπτωσης ο/η φοιτητής/φοιτήτρια καλείται να μελετήσει εκτενώς, να καταγράψει και να παρουσιάσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής της περίπτωσης, αλλά και να τα συνδέσει με τη διεθνή βιβλιογραφία.

Η μελέτη περίπτωσης βοηθά στην κατανόηση εννοιών, θεωριών και θεραπευτικών πρακτικών μέσα από την παρουσίαση κλινικών περιστατικών, πραγματικών καταστάσεων, συνθηκών και γεγονότων. Η πληρέστερη κατανόηση μιας μελέτης περίπτωσης στηρίζεται στην πληροφόρηση που καλύπτει τις παρακάτω ενότητες:

Ιστορική Αναδρομή Νόσου/Διαταραχής: Η ενότητα αυτή έχει ως σκοπό να παρουσιάσει τα βασικά στοιχεία που αφορούν στην αιτιολογία, τις εκδηλώσεις, την πρόγνωση, και την εξέλιξη μιας νόσου, καθώς και τα ορόσημα που επηρέασαν σημαντικά την πορεία της

1. **Προφίλ Μελέτης Περίπτωσης:** Στο σημείο αυτό επιχειρείται η παράθεση στοιχείων σχετικών με την αιτιολογία, τα συμπτώματα, τη συννοσηρότητα, την πρόγνωση, τη διάγνωση και τις θεραπευτικές επιλογές, καθώς και την εξέλιξη, την πρόγνωση και τη μοναδικότητα μιας μελέτης περίπτωσης
2. **Ανάλυση και Αξιολόγηση του Περιβάλλοντος της Μελέτης Περίπτωσης:** Είναι αναγκαίο να δοθούν στοιχεία ώστε να γίνεται κατανοητό ποια είναι τα χαρακτηριστικά που καθιστούν την περίπτωση ενδιαφέρουσα, ποιοι είναι οι περιορισμοί των θεραπευτικών παρεμβάσεων, αλλά συγχρόνως, ποιες είναι οι προκλήσεις για έναν κλινικό
3. **Καταγραφή, Ανάλυση και Αξιολόγηση Τυπικών και Άτυπων Διαδικασιών Διάγνωσης και Παρέμβασης:** Εδώ καταγράφονται και αναλύονται στοιχεία για τα οργανωσιακά χαρακτηριστικά της διάγνωσης και της παρέμβασης, τα τυπικά και άτυπα δίκτυα επικοινωνίας, οι μέθοδοι που συμβάλλουν στην εφαρμογή και υλοποίηση της διάγνωσης και παρέμβασης. Επίσης, ανάλυση του πιθανού εξατομικευμένου προγράμματος παρέμβασης-διάγνωσης που εφαρμόστηκε με βάση την κατάλληλη επιστημονικά τεκμηριωμένη κλινική πρακτική (EBP – Evident Based Practice), όπως επιτάσσει η σύγχρονη βιβλιογραφία.

1.2.3. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Ο συγκεκριμένος τύπος Π.Ε. συνίσταται στον σχεδιασμό και την εκπόνηση βιβλιογραφικής έρευνας, μέσω ανασκόπησης της επιστημονικής βιβλιογραφίας. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές που θα επιλέξουν αυτό τον τύπο Π.Ε. θα πρέπει:

1. Να εντοπίσουν και να τεκμηριώσουν ένα κενό στην επιστημονική γνώση
2. Να αναπτύξουν γενικότερα ερευνητικά ερωτήματα

3. Να επιλέξουν τον καταλληλότερο τρόπο συλλογής βιβλιογραφικών δεδομένων
4. Να αναλύσουν τα δεδομένα με σκοπό την τεκμηρίωση των ερευνητικών ερωτημάτων
5. Να αναλύσουν τα αποτελέσματα και να εξηγήσουν τη σημασία τους για την την εξέλιξη της επιστήμη, τον εμπλουτισμό της βιβλιογραφίας, καθώς και την κλινική εφαρμογή τους

2. Συντονιστής Επίβλεψης των Διαδικασιών Ανάθεσης, Εκπόνησης και Εξέτασης των Πτυχιακών Εργασιών

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Λογοθεραπείας ορίζει με απόφασή της ένα μέλος Δ.Ε.Π. ως **Συντονιστή** για την επίβλεψη των Διαδικασιών Ανάθεσης, Εκπόνησης και Εξέτασης των Π.Ε. Τα καθήκοντά του είναι η διασφάλιση της ομαλής διαδικασίας ανάθεσης.

Επιπλέον, σε συνεργασία με τη Γραμματεία του Τμήματος, ο Συντονιστής βγάζει ανακοίνωση που αφορούν τις διαδικασίες των Π.Ε. Οι ανακοινώσεις θα αναρτώνται αποκλειστικά και με ευθύνη της γραμματείας σε έντυπη μορφή στους Πίνακες ανακοινώσεων του Τμήματος Λογοθεραπείας και ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Τμήματος Λογοθεραπείας. Οι Ανακοινώσεις (έντυπη και ηλεκτρονική) θα φέρουν υπογραφή του Συντονιστή σε κάθε περίπτωση.

Τέλος, ο Συντονιστής είναι υπεύθυνος να εποπτεύει και να επιλύει τα όποια προβλήματα προκύπτουν κατά τη διάρκεια της συνολικής διαδικασίας. Τα προβλήματα αυτά θα κοινοποιούνται στον Συντονιστή, μετά από σχετική αίτηση του φοιτητή ή του/της επιβλέποντα/ουσας τα ή/και των δύο στη γραμματεία. Η επίλυση των προβλημάτων θα γίνεται κατόπιν κοινής συνάντησης του Συντονιστή με τον/την Επιβλέποντα/ουσα της Π.Ε. και του/της φοιτητή/τριας. Στην περίπτωση που δεν υπάρξει λύση του όποιου προβλήματος, τότε το θέμα επιλύεται από τη Γ.Σ. του Τμήματος.

3. Στάδια Ανάθεσης της Πτυχιακής Εργασίας

3.1. Επιλογή Επιβλέποντα Καθηγητή της Π.Ε.

1. Οι θεματικές των Π.Ε. ανακοινώνονται από τους Επιβλέποντες του Τμήματος και κοινοποιούνται από την Γραμματεία του τμήματος στην Ιστοσελίδα και το Πίνακα Ανακοινώσεων του Τμήματος
2. Μετά το πέρας των δηλώσεων μαθημάτων των φοιτητών, η γραμματεία ενημερώνει την Γενική Συνέλευση του Τμήματος Λογοθεραπείας για το σύνολο των φοιτητών που επέλεξαν να εκπονήσουν Πτυχιακή Εργασία και αναρτά στην ιστοσελίδα του Τμήματος τις θεματικές κάθε μέλους ΔΕΠ. Η κατανομή του αριθμού φοιτητών γίνεται ισόποσα σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και σε άλλα μέλη του έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού μετά από απόφαση της ΓΣ.
3. Οι φοιτητές/ριες αναζητούν και δηλώνουν Επιβλέποντα/ουσα, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους.
4. Το κριτήριο συνεργασίας είναι πως οι φοιτητές/ριες θα πρέπει να έχουν υψηλή μέση επίδοση στα υποχρεωτικά μαθήματα του/της Επιβλέποντα/ουσας
5. Το θέμα της Π.Ε. ορίζεται κατόπιν συνεργασίας μεταξύ φοιτητή/τριας και Επιβλέπων/ουσα
6. Ο Επιβλέπων/ουσα δηλώνει το θέμα της Π.Ε. στη Γραμματεία του Τμήματος με το έντυπο Α3α (<https://www.uoi.gr/ekpaideysi/entypa-grammateion/>)

3.2. Καθήκοντα Επιβλέποντα Καθηγητή της Π.Ε.

Ο ρόλος του Επιβλέποντα Καθηγητή είναι να συμβουλεύει ως προς τις βασικές κατευθύνσεις και τη μεθοδολογία, καθώς και να κρίνει την επιστημονική επάρκεια του τελικού κειμένου. Η επίβλεψη Π.Ε. αποτελεί υποχρέωση του εκπαιδευτικού προσωπικού του Τμήματος και αναγνωρίζεται ως διδακτικό έργο

1. Τα θέματα θα πρέπει να είναι σαφή και να έχουν αντληθεί από επιστημονικό πεδίο της λογοθεραπείας και των συναφών με αυτή επιστημονικών πεδίων
2. Αν κάποιο μέλος Δ.Ε.Π. έχει εκπαιδευτική άδεια, δεν αναλαμβάνει την επίβλεψη Π.Ε.
3. Το εκπαιδευτικό προσωπικό του Τμήματος μπορεί να επιβλέπει Π.Ε. ατομικές και ομαδικές. Η Δ.Ε είναι ατομική για τις περιπτώσεις της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και της μελέτης περίπτωσης, αλλά δύναται να είναι και ομαδική στις περιπτώσεις

Ερευνητικής Εργασίας, αν ο/η Επιβλέπωντας/ουσα κρίνει ότι είναι αναγκαίο και αποδεκτό.

4. Η Π.Ε. είναι πόνημα του/της φοιτητή/τριας υπό την καθοδήγηση του/της Επιβλέπωντας/ουσας. Η Π.Ε. αποτελεί προϊόν συνεργασίας του φοιτητή και των μελών Δ.Ε.Π. που επιβλέπουν την εκπόνησή της. Τα φυσικά αυτά πρόσωπα έχουν και τα πνευματικά δικαιώματα στη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της Π.Ε. σε επιστημονικά περιοδικά καθώς και στις ανακοινώσεις τους σε επιστημονικά συνέδρια. Στις δημοσιεύσεις αυτές τηρείται η επιστημονική δεοντολογία.

4. Στάδια Εκπόνησης της Πτυχιακής Εργασίας

Η Π.Ε. είναι έργο του φοιτητή. Ο/η Επιβλέπωντας/ουσα ενημερώνει τον/τη φοιτητή/τρια για τα στάδια εκπόνησης της Π.Ε. και επιβλέπει την εξέλιξή της σε κάθε στάδιο.

4.1. Διάρκεια της Π.Ε.

Ως τυπική έναρξη εκπόνησης της Π.Ε. ορίζεται η αρχή του 8^{ου} εξαμήνου, αφού έχουν ολοκληρωθεί οι προαναφερθείσες διαδικασίες ενώ ως ελάχιστος χρόνος περάτωσης της ορίζεται το τέλος του 8^{ου} εξαμήνου. Στην περίπτωση θετικής κρίσης, η εξέταση-παρουσίαση της Π.Ε. γίνεται στις περιόδους που έχουν καθοριστεί από το Τμήμα Λογοθεραπείας με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης (βλ. Ενότητα 5).

4.2. Μορφή και Έκταση της Π.Ε.

Για τη μορφή και την έκταση της Π.Ε. ο φοιτητής μπορεί να συμβουλευτεί τους οδηγούς συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<https://slt.uoi.gr>).

4.3. Εκπόνηση - Αλλαγές της Π.Ε.

1. Κατά την εκπόνηση της Π.Ε., οι φοιτητές οφείλουν να τηρούν τους κανόνες όπως αυτοί ορίζονται από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
2. Τμήμα ή και ολόκληρο το πειραματικό-ερευνητικό σκέλος μιας Π.Ε. μπορεί να πραγματοποιηθεί εκτός του Τμήματος Λογοθεραπείας, σε αναγνωρισμένου κύρους ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού (πχ. Πανεπιστημιακά Τμήματα, Ερευνητικά Κέντρα, Ινστιτούτα, κ.ά.). Για την εγκυρότητα του εν λόγω ιδρύματος

αποφαινεται η Γ.Σ., μετά από εισήγηση του ενδιαφερόμενου μέλους Δ.Ε.Π. Στις περιπτώσεις αυτές, κύριος επιβλέπων είναι το ενδιαφερόμενο μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Λογοθεραπείας

3. Αλλαγή θέματος Π.Ε. μπορεί να γίνει εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι. Η αλλαγή κοινοποιείται εγγράφως από τον/την Επιβλέποντα/ουσα αρχικά στον Συντονιστή και εν συνεχεία ο Συντονιστής προς τη Συνέλευση του Τμήματος, ο οποίος αναφέρει και τους λόγους που επιβάλλουν την αλλαγή.
4. Ο φοιτητής που θέλει να διακόψει την Π.Ε. καταθέτει στην Γραμματεία του Τμήματος Υπεύθυνη Δήλωση της απόφασής του αυτής με ταυτόχρονη κοινοποίηση στον/στην Επιβλέποντα/ουσα της Π.Ε, εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι.
5. Εάν, για λόγους ανωτέρας βίας, χρειαστεί αλλαγή Επιβλέποντα/ουσας, αποφασίζει σχετικά η Συνέλευση του Τμήματος.

4.4. Ακαδημαϊκή Δεοντολογία και Αποφυγή Λογοκλοπής

Η συγγραφή της Π.Ε. απαιτείται να ακολουθεί την ακαδημαϊκή δεοντολογία ως προς την αναγνώριση της συμβολής άλλων ερευνητών και την απόδοση παραπομπών στις πηγές στις οποίες έχει βασιστεί. Η τήρηση κανόνων ακαδημαϊκής δεοντολογίας προϋποθέτει την ικανότητα κριτικής αντιμετώπισης κατά τη μελέτη των πηγών και απαιτεί προσοχή κατά την οργάνωση της μελέτης, των πηγών και την συγγραφή του κειμένου. Κάθε Π.Ε. θα πρέπει να περιλαμβάνει την ακόλουθη δήλωση του φοιτητής:

«...Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι εξ' ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για την συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία....»

Ονοματεπώνυμο:

Υπογραφή:

*Οδηγίες περί λογοκλοπής παρατίθενται στο παράρτημα του παρόντος.

5. Στάδια Εξέτασης της Πτυχιακής Εργασίας

5.1. Υποβολή της Π.Ε.

Όταν ο/η Επιβλέπωντας/ουσα, σε συμφωνία με τον φοιτητή, κρίνουν ότι η Δ.Ε. είναι έτοιμη προς εξέταση, ο φοιτητής αποστέλλει ηλεκτρονικά στην 3-μελη επιτροπή αξιολόγησης της Π.Ε. Οι εργασίες που αποστέλλονται αργότερα από τις προθεσμίες δεν μπορούν να παρουσιαστούν. Οι περίοδοι παρουσιάσεων των Π.Ε. έχουν οριστεί, με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος Λογοθεραπείας. Οι παρουσιάσεις πραγματοποιούνται κατά τις εξεταστικές περιόδους του ακαδημαϊκού έτους και σε χρόνο που αποφασίζει ο επιβλέπων/ουσα σε συνεννόηση με τον φοιτητή.

5.2. Βήματα Υποβολής της Π.Ε. προς Αξιολόγηση

1. Μετά τη θετική κρίση, ορίζεται η ημερομηνία της προφορικής εξέτασης. Η διάρκεια και το περιεχόμενο της προφορικής εξέτασης γίνεται με ανάλογα της μορφής της Π.Ε.
2. Μετά τον καθορισμό της ημερομηνίας προφορικής εξέτασης, ο υποψήφιος θα πρέπει να αποστείλει το πλήρες ηλεκτρονικό αντίγραφο του κειμένου της Π.Ε. στα άλλα δύο μέλη της επιτροπής κρίσης ένα μήνα νωρίτερα πριν την πιθανή ημερομηνία παρουσίασης.

5.3. Βήματα Αξιολόγησης της Π.Ε.

1. Η εξέταση της Π.Ε. γίνεται στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Λογοθεραπείας από εξεταστική επιτροπή αποτελούμενη από τρεις εξεταστές (μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος). Οι Επιτροπές Κρίσης αποτελούνται από τον/την Επιβλέποντα/ουσα της Π.Ε. και ένα ή δύο μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή και μέλη του έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού (μετά από σχετική απόφαση του Συντονιστή των Π.Ε.). Κατά περίπτωση, και αν το επιθυμεί ο επιβλέπων της Π.Ε. και ο/η φοιτητής/τρια, στην τριμελή επιτροπή κρίσης μπορεί να συμμετέχει μέλος Δ.Ε.Π. άλλου Τμήματος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, συναφούς ειδικότητας προς το θέμα της υπό κρίσης Π.Ε.
2. Η παρουσίαση της Π.Ε. έχει διάρκεια 20-30 λεπτά. Η συνολική διάρκεια παρουσίασης και εξέτασης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 45 λεπτά.
3. Στο πλαίσιο της εξέτασης, υποβάλλονται ερωτήσεις σχετικές με τη Π.Ε. από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής. Μετά το τέλος της εξέτασης, και με τη σύμφωνη γνώμη της εξεταστικής επιτροπής, μπορούν να υποβληθούν ερωτήσεις διευκρινιστικού

χαρακτήρα από το ακροατήριο. Ακολούθως, αποχωρεί ο φοιτητής και τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής απονέμουν, μετά από συζήτηση, βαθμό που προκύπτει με συνυπολογισμό της ανταπόκρισης του φοιτητή κατά τη φάση εκπόνησης της Π.Ε. στις σχετικές υποχρεώσεις που είχαν προσδιοριστεί, της ποιότητας του χειρόγραφου της Π.Ε., της ποιότητας της παρουσίασής της και της επάρκειας των απαντήσεων στις ερωτήσεις που τέθηκαν κατά τη διαδικασία της εξέτασης. Πιο συγκεκριμένα, για την τελική βαθμολογία, που κυμαίνεται από 5 έως 10, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

1. Η παρουσίαση και ανάλυση του θέματος
2. Οι στόχοι της εργασίας και ο βαθμός επίτευξής τους
3. Το θεωρητικό πλαίσιο με βάση τη βιβλιογραφία
4. Την επιστημονική μεθοδολογία
5. Την επάρκεια ως προς την επίλυση του προβλήματος (μεθοδολογία προσέγγισης) ή/και την απάντηση του ερευνητικού ερωτήματος που είχε τεθεί στο πλαίσιο της εργασίας.
6. Τη συνθετική προσέγγιση
7. Την τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων (παραρτήματα) με σαφήνεια, ακρίβεια και πληρότητα
8. Τη βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε
9. Την παρουσίαση της εργασίας

Τέλος, αφού απονεμηθεί ο βαθμός της Π.Ε., συμπληρώνεται το Πρακτικό Παρουσίασης (έντυπο Α3β: <https://www.uoi.gr/ekpaideysi/entypa-grammateion/>) και ο Επιβλέπων το προσκομίζει στη Γραμματεία του Τμήματος Λογοθεραπείας για πρωτοκόλληση.

4. Ο φοιτητής οφείλει να ανταποκριθεί σε τυχόν υποδείξεις των μελών της εξεταστικής επιτροπής και ακολούθως να προβεί σε εκτύπωση της Π.Ε. Τα επόμενα βήματα τα επόμενα βήματα περιγράφονται αναλυτικά στο «5.5. Ενέργειες στην Περίπτωση Επιτυχούς Εξέτασης της Π.Ε.» του παρόντος.

5.4. Ενέργειες σε Περίπτωση Μη Επιτυχούς Εξέτασης της Π.Ε.

Ο Φοιτητής που αποτυγχάνει στην εξέταση της Π.Ε. δύναται να εξεταστεί μια ακόμη φορά με την ίδια διαδικασία και με την ίδια εξεταστική επιτροπή. Η Τριμελής Επιτροπή αποφασίζει κατά περίπτωση το χρονικό διάστημα που ο φοιτητής θα υποστηρίξει εκ νέου την Π.Ε.

Αν ο φοιτητής αποτύχει και τη δεύτερη φορά, τότε καταθέτει αίτησή στη γραμματεία ζητώντας από τον Συντονιστή (α) ορισμό άλλης εξεταστικής επιτροπής, ή (β) να αναλάβει νέο θέμα Π.Ε. ή (γ) να την αντικαταστήσει με μαθήματα επιλογής ύψους 8 ECTS. Η εν λόγω αίτηση θα πρέπει να φέρει κατάλληλη αιτιολόγηση.

Σε περίπτωση που ο Συντονιστής αξιολογήσει πως δεν συντρέχουν λόγοι αλλαγής της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, απορρίπτει την αίτηση και προτρέπει τον φοιτητή διαζευκτικά να: (α) να αναλάβει νέο θέμα Π.Ε. ή (β) να την αντικαταστήσει με μαθήματα επιλογής ύψους 8 ECTS. Σε περίπτωση που ο Συντονιστής δεν μπορεί να αποφανθεί επί της αίτησης του/της φοιτητή/τριας τότε θέτει το θέμα στη Γενική Συνέλευση για να κριθεί η αίτησή του/της.

5.5. Ενέργειες στην Περίπτωση Επιτυχούς Εξέτασης της Π.Ε.

Μετά την επιτυχημένη παρουσίαση της Π.Ε. και αν δεν υπάρχουν ενδεχόμενες συμπληρώσεις που προκύπτουν από τις παρατηρήσεις της εξεταστικής επιτροπής, ο φοιτητής:

1. υποβάλλει τη Π.Ε. σε ηλεκτρονική μορφή στη Γραμματεία του Τμήματος
2. Ο/Η φοιτητής/τρια οφείλει - κατόπιν της επιτυχούς παρουσίασης/εξέτασης της Π.Ε. - μαζί με τυχόν διορθώσεις ή συμπληρώσεις, ακόμα και παραρτήματα, σημειώσεις άρθρα, συνοδευτικό υλικό, κτλ.- να την αναρτήσουν στο αποθετήριο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (<http://apothetirio.uoi.gr>). Μετά από απόφαση της ΓΣ του Τμήματος (αρ.11/18-06-2015) στο αποθετήριο αναρτούνται οι Π.Ε. με βαθμολογία μεγαλύτερη του εννέα <9>.

Στην περίπτωση που η εξεταστική επιτροπή ζητήσει διορθώσεις, η κατάθεση του τελικού κειμένου στη Γραμματεία μπορεί να γίνει εντός δύο εβδομάδων από την ημέρα παρουσίασης της Π.Ε. (με τον ως άνω τρόπο). Υπεύθυνος για την επίβλεψη των διορθώσεων είναι ο επιβλέπων καθηγητής. Σε περίπτωση που ο επιβλέπων καθηγητής ή μέλος της εξεταστικής επιτροπής κρίνει πως το κείμενο δεν ανταποκρίνεται στις υποδείξεις και διορθώσεις της επιτροπής ή στην περίπτωση που κατατεθεί μετά το πέρας της ανωτέρω προθεσμίας, τότε η εξεταστική επιτροπή της Π.Ε. εισηγείται στο Συντονιστή την επανεξέταση της έκβασης της Π.Ε.

5.6. Πνευματικά Δικαιώματα της Π.Ε. και Κατάθεση στο Ιδρυματικό Αποθετήριο

Η Π.Ε. αποτελεί προϊόν συνεργασίας του φοιτητή και των μελών Δ.Ε.Π. που επιβλέπουν την εκπόνησή της. Τα φυσικά αυτά πρόσωπα έχουν και τα πνευματικά δικαιώματα στη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της Π.Ε. σε επιστημονικά περιοδικά καθώς και στις ανακοινώσεις τους σε επιστημονικά συνέδρια. Στις δημοσιεύσεις αυτές τηρείται η επιστημονική δεοντολογία.

Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης εκχωρείται η Π.Ε. στο Πανεπιστήμιο Ιωάννινων, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Οι δημιουργοί διατηρούν το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών τους δικαιωμάτων.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης των Πτυχιακών Εργασιών, προτείνει προαιρετικά τη διαχείριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των εργασιών με άδειες Creative Commons (<https://creativecommons.org/licenses>). Εάν οι φοιτητές επιλέξουν αυτή τη μέθοδο, θα πρέπει να αναφέρουν σε ευδιάκριτο σημείο της εργασίας τους με ποια συγκεκριμένη άδεια την παρέχουν.

Οι φοιτητές, κατόπιν αιτήματός τους στο Τμήμα Βιβλιοθήκης, έχουν το δικαίωμα αναβολής δημοσίευσης της Π.Ε. στο Αποθετήριο μέχρι και 3 χρόνια όταν:

- Θέλουν να υποβάλλουν μέρος της εργασίας προς δημοσίευση σε επιστημονικά δημοσιεύματα (π.χ. περιοδικά) ή σε κάποιο συνέδριο
- Έχουν υποβάλει μέρος του έργου σε διαδικασία κατοχύρωσης, π.χ. σε περιπτώσεις πατέντας

- Διαπραγματεύονται την εμπορική εκμετάλλευση μέρους του έργου
- Έχουν κάποιον άλλο σοβαρό λόγο, τον οποίο αναγράφουν στο αίτημά τους

Μέχρι τη λήξη του χρονικού αυτού διαστήματος, στο Αποθετήριο θα είναι αναρτημένα μόνο τα στοιχεία περιγραφής της Π.Ε., ενώ μετά το πέρας των 3 ετών θα αναρτάται το πλήρες κείμενο της Π.Ε.

Οδηγίες για την κατάθεση στο Ιδρυματικό αποθετήριο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Τμήματος Λογοθεραπείας – Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (<https://slt.uoi.gr>)

Παράρτημα

Περί Λογοκλοπής

Η λέξη λογοκλοπή (plagiarism) προέρχεται από την Λατινική λέξη *plagiarius*, που σημαίνει «απαγωγέας». Όταν κάποιος προβαίνει σε λογοκλοπή κλέβει κάποιον, όχι μόνο τις ιδέες του. Σε αυτό το πνεύμα, το παρόν κείμενο περιλαμβάνει πληροφορίες για το περιεχόμενο του όρου λογοκλοπή, τρόπους με τους οποίους μπορεί να αποφευχθεί, τις είναι οι ποινές που επισύρει και ποιος επηρεάζεται από αυτήν.

Η λογοκλοπή είναι η χρήση των ιδεών και των λέξεων τρίτων χωρίς αυτή να συνοδεύεται από ξεκάθαρη αναγνώριση της πηγής αυτής της πληροφορίας. Να σημειωθεί πως δεν έχει καμία σημασία εάν η μη αναγνώριση της πηγής είναι εκούσια ή ακούσια. Κάθε έλλειψη αναγνώρισης, ακόμα και ακούσια, θεωρείται ως λογοκλοπή. Η λογοκλοπή δεν είναι ποτέ αποδεκτή στην ακαδημαϊκή γραφή. Κάθε μορφή πληροφορίας απαιτεί αναγνώριση (αναφορά ή παραπομπή). Μια κοινή λανθασμένη αντίληψη είναι πως μόνο η ακριβής αντιγραφή λέξεων από μια έντυπη πηγή αποτελεί λογοκλοπή. Η απαίτηση αναγνώρισης πηγών είναι πολύ ευρύτερη. Πιο συγκεκριμένα, είναι σημαντικό να αναγνωρίζονται τόσο οι πηγές ιδεών – απόψεων, θεωριών, γεγονότων, κλπ. – όσο και λέξεων. Οι πηγές ιδεών και λέξεων μπορεί να έχουν διαφορετική μορφή, καθεμία εκ των οποίων απαιτεί κατάλληλη αναγνώριση (αναφορά ή παραπομπή) προκειμένου να αποφευχθεί η λογοκλοπή. Το παρόν κείμενο εστιάζει στην λογοκλοπή, όπως αυτή παρουσιάζεται στις γραπτές εργασίες φοιτητών, όμως οι έννοιες που πραγματεύεται μπορούν να εφαρμοστούν σε οποιονδήποτε τύπο πηγών.

Τύποι λογοκλοπής

Υπάρχουν δυο τύποι λογοκλοπής: α) η λογοκλοπή ολόκληρης πηγής και β) η μερική αντιγραφή.

Η λογοκλοπή ολόκληρης πηγής αναφέρεται στον ισχυρισμό πως το σύνολο της εργασίας ενός τρίτου είναι το αποτέλεσμα προσωπικής δουλειάς κάποιου άλλου. Το συνηθέστερο παράδειγμα είναι όταν ένας φοιτητής «βάζει» το όνομα του σε μια εργασία που την έχει γράψει κάποιος άλλος. Η λογοκλοπή ολόκληρης πηγής περιλαμβάνει ακόμα τον ισχυρισμό ενός ατόμου ότι είναι ο δημιουργός μιας θεωρητικής προσέγγισης, μιας ερευνητικής μεθοδολογίας, ενός σχεδιαγράμματος ή ενός επιστημονικού θεωρήματος. Παραδείγματα λογοκλοπής ολόκληρης πηγής περιλαμβάνουν την υποβολή:

- Εργασίας ενός φίλου

- Εργασίας που έχετε αγοράσει από τρίτους και έχει προετοιμαστεί από αυτούς
- Εργασίας άρθρου που έχει δημοσιευτεί σε άλλη πηγή, όπως σε ένα επιστημονικό περιοδικό (journal) ή στο Διαδίκτυο

Η μερική αντιγραφή αναφέρεται στην περίπτωση που οι ακριβείς λέξεις ή το ακριβές περιεχόμενο μιας πηγής εισάγονται ως μέρος της εργασίας ενός ατόμου χωρίς να προβεί σε κατάλληλη αναγνώριση (αναφορά ή παραπομπή) αυτής της πηγής. Παραδείγματα μερικής αντιγραφής περιλαμβάνουν:

- αντιγραφή και επικόλληση (cut and paste) από μια ηλεκτρονική πηγή
- αντιγραφή από μια έντυπη πηγή
- αυτολεξεί επανάληψη μιας συζήτησης, του περιεχομένου μιας συνέντευξης, κ.λπ.
- εισαγωγή μιας φωτογραφίας, ενός βίντεο, ή άλλου είδους πολυμέσων

Εκούσια και ακούσια λογοκλοπή

Υπάρχει μια σημαντική διαφορά μεταξύ της εκούσιας προσπάθειας εξαπάτησης μέσω της λογοκλοπής και της ακούσιας λογοκλοπής. Επειδή η συγγραφή μιας εργασίας μπορεί να είναι μια πράξη συνεργασίας, οι φοιτητές που δεν έχουν προγενέστερη σχετική εμπειρία μπορεί να έχουν σύγχυση σχετικά με τη διαφορά μεταξύ συνεργασίας και λογοκλοπής. Οι ίδιοι φοιτητές, λόγω της απειρίας τους μπορεί να υποβάλλουν εργασίες με αντιγραμμένα μέρη, χωρίς να έχουν την πρόθεση να εξαπατήσουν. Δυο σημαντικοί κανόνες πρέπει να ακολουθούνται προκειμένου να αποφευχθεί η ακούσια λογοκλοπή:

- Κάθε μορφή βοήθειας που δέχονται οι φοιτητές από κάποιον άλλο, ή μια ιδέα ή ένα σχέδιο ενός τρίτου, πρέπει να αναγνωρίζεται μέσα στην εργασία τους
- Εάν υπάρχουν απορίες ή αμφιβολίες σχετικά με το ποιες πληροφορίες χρειάζεται να αναγνωριστούν και ποιες όχι, ο επιβλέπων καθηγητής είναι ο αρμόδιος να απαντήσει

Παράφραση

Πολλοί είναι εκείνοι που πιστεύουν πως εκφράζοντας ένα κείμενο ή μια ιδέα με «δικές τους λέξεις» αποφεύγουν το ζήτημα της λογοκλοπής. Υπάρχει ένας επίσημος όρος που αναφέρεται στην έκφραση ιδεών τρίτων με «δικές σας λέξεις» – ονομάζεται «παράφραση». Συχνά, ο σκοπός της παράφρασης είναι να απλοποιήσει ή να παρουσιάσει μια σύνοψη των

ιδεών ενός συγγραφέα, καθιστώντας τις ιδέες αυτές περισσότερο κατανοητές. Μπορεί ακόμα η παράφραση να χρησιμοποιηθεί για να δώσει κανείς έμφαση σε μια συγκεκριμένη ιδέα ή ακολουθία σκέψης από το γνήσιο κείμενο ενός συγγραφέα. Η παράφραση είναι αποδεκτή, αλλά είναι σημαντικό να αναγνωρίζεται η αρχική πηγή από την οποία προέρχονται οι ιδέες/πληροφορίες που παραφράζονται, ακόμα και στην περίπτωση που έχουν εκφραστεί σημαντικά διαφοροποιημένες.

Είναι σημαντικό να είναι κανείς ιδιαίτερα προσεκτικός όταν παραφράζει μέρη ενός κειμένου. Η απλή παράφραση, όπου αντικαθίστανται μερικές λέξεις με άλλες συνώνυμες ή αλλάζει η σειρά της πρότασης, ουσιαστικά είναι συναφής με την άμεση αντιγραφή των λέξεων του συγγραφέα. Μια τέτοια προσπάθεια δεν είναι αρκετή ώστε να θεωρηθεί γνήσια παράφραση της ιδέας και θεωρείται μορφή λογοκλοπής. Η απλή παράφραση υποδηλώνει πως ο φοιτητής δεν έχει αναπτύξει εις βάθος κατανόηση του θέματος.

Πώς να αποφύγετε τη λογοκλοπή

Πολύ συχνά υποθέτουμε πως όλοι όσοι υποπίπτουν στο παράπτωμα της λογοκλοπής προσπαθούν εκουσίως να εξαπατήσουν. Η αλήθεια είναι πως ένα μεγάλο μέρος της λογοκλοπής οφείλεται στην απροσεξία ή στην έλλειψη κατανόησης της έννοιας της λογοκλοπής.

Καθώς κατά ένα σημαντικό μέρος η λογοκλοπή μπορεί να είναι ακούσια, ο καλύτερος τρόπος για να αποφευχθεί είναι η ανάπτυξη καλών συνηθειών ακαδημαϊκής συμπεριφοράς και γραφής, αλλά και η εξοικείωση με τις έννοιες που αφορούν την λογοκλοπή:

- Ο φοιτητής καλό είναι να φροντίσει να έχει αρκετό χρόνο στη διάθεσή τους ώστε να προσπαθήσει για ένα καλό αποτέλεσμα. Οι φοιτητές που προσπαθούν να συγγράψουν μια εργασία την τελευταία στιγμή είναι πιο πιθανό να υποπέσουν σε λογοκλοπή γιατί η βιασύνη τους κάνει απρόσεχτους. Η έλλειψη χρόνου είναι επίσης το πρωταρχικό κίνητρο για την εκούσια λογοκλοπή που σκοπό έχει την εξαπάτηση
- Είναι σημαντική η επαναλαμβανόμενη ανάγνωση της εργασίας με σκοπό την αναθεώρησή της. Μέσω της αναθεώρησης μπορούν να διορθωθούν μέρη του κειμένου που είναι αποτέλεσμα λογοκλοπής
- Να γίνεται έλεγχος του κειμένου για λάθη. Ο έλεγχος μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό παραπομπών που πιθανώς να έχουν διαφύγει από απροσεξία

- Η χρήση των ιδεών τρίτων είναι ένα σημαντικό μέρος της ακαδημαϊκής εργασίας. Θεωρείται λογοκλοπή μονό όταν δεν μνημονεύεται κατάλληλα η αρχική πηγή. Η χρήση του ίδιου υλικού τρίτων που μπορεί να χαρακτηριστεί ως λογοκλοπή εάν παρουσιαστεί με έναν λανθασμένο τρόπο, δεν θεωρείται λογοκλοπή εάν παρουσιαστεί σωστά

Η ακούσια λογοκλοπή σχετίζεται ακόμα συχνά με τον τρόπο καταγραφής των σημειώσεων. Σκοπός των σημειώσεων πρέπει να είναι η καταγραφή όλων των πληροφοριών που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στο τελικό έγγραφο που παραδίδεται. Όμως, πολύ συχνά μπορεί να μην γνωρίζει κανείς εάν πράγματι θα χρησιμοποιήσει μια πληροφορία μέχρις ότου να συντάξει το κείμενο – ώρες, ημέρες ή ακόμα και εβδομάδες αργότερα. Όταν έρθει ο καιρός να χρησιμοποιηθούν οι σημειώσεις, μπορεί να έχει ξεχαστεί προέλευσή τους, κατά πόσο έχουν αντιγραφεί οι ακριβείς λέξεις του συγγραφέα, έχουν παραφραστεί ή ο φοιτητής έχει καταγράψει τη δική του επεξήγηση των πληροφοριών. Εάν η πηγή των πληροφοριών δεν έχει καταγραφεί λεπτομερώς, είναι πολύ πιθανό να μην μπορέσουν να διαλευκανθούν αυτά τα ζητήματα, υποπίπτοντας σε ακούσια λογοκλοπή. Οι ακόλουθες στρατηγικές μπορούν να βοηθήσουν στην αποφυγή αυτών των προβλημάτων κατά την καταγραφή σημειώσεων:

- Πάντοτε να περιλαμβάνονται πληροφορίες για την πηγή μαζί με τις πληροφορίες από αυτή την πηγή. Για παράδειγμα, εάν χρησιμοποιηθούν φωτοτυπίες να σημειώνονται όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες της πηγής που χρησιμοποιήθηκαν στο πάνω μέρος της πρώτης σελίδας των φωτοτυπιών
- Να χρησιμοποιούνται εισαγωγικά όταν αντιγράφεται αυτολεξεί κείμενο από μια πηγή. Επίσης, καλό είναι να χρησιμοποιείται στυλό διαφορετικού χρώματος ή κάποιον άλλο κωδικό που θα επιτρέπει να αναγνωριστεί η ακριβής αντιγραφή υλικού.
- Είναι προτιμότερο στις σημειώσεις να αντιγράφει κανείς το κείμενο που επιθυμεί, όπως ακριβώς αυτό αναγράφεται στην πηγή που χρησιμοποιείται. Είναι δύσκολο να χρησιμοποιηθεί ένα ελαφρώς παραφρασμένο κείμενο αργότερα, όταν αρχίσει η συγγραφή της εργασίας. Υπάρχει ο κίνδυνος της λογοκλοπής εάν ο φοιτητής δεν θυμάται ποιες λέξεις ανήκουν στον συγγραφέα και ποιες στον ίδιο.
- Πολλές πηγές προτείνουν πως ο καλύτερος τρόπος να κρατάει κανείς σημειώσεις είναι να μην κοιτάει την πηγή, προκειμένου να είναι σίγουρος πως γράφει τη δική

του επεξήγηση των ιδεών με δικές του λέξεις. Όταν θα έχει γράψει τη δική του εκδοχή, μπορεί να ελέγξει την αρχική πηγή για ακρίβεια

- Η σωστή χρήση των εισαγωγικών είναι ιδιαίτερα σημαντική για την αποφυγή της λογοκλοπής. Στις λέξεις που είναι ακριβές αντίγραφο του γνήσιου κειμένου πρέπει πάντα να χρησιμοποιούνται εισαγωγικά
- Η χρήση αυτούσιου κειμένου σε εισαγωγικά προτείνεται, όταν η αρχική διατύπωση του συγγραφέα εκφράζει την ιδέα τόσο καλά που δεν είναι δυνατόν να υπάρξει καλύτερη διατύπωση της. Πρόκειται για μια καλή συμβουλή. Δυστυχώς, όμως, οι φοιτητές που δεν έχουν εμπιστοσύνη στον τρόπο γραφής τους τείνουν να χρησιμοποιούν πολύ συχνά αυτούσιο κείμενο μέσα στις εργασίες τους, πιστεύοντας πως δεν μπορούν να βελτιώσουν την έκφραση του συγγραφέα. Ακόμα και στην περίπτωση που όλες οι πηγές των αυτούσιων κειμένων έχουν αναγνωριστεί από τον φοιτητή, ο φοιτητής μπορεί να κατηγορηθεί για λογοκλοπή, καθώς δεν έχει γράψει τίποτα καινούργιο ή πρωτότυπο
- Η έκταση της παράθεσης αυτούσιου κειμένου πρέπει να είναι μικρή – συνήθως μέχρι δύο σειρές κειμένου, με όσο το δυνατόν λιγότερες λέξεις. Σε γενικές γραμμές, η παράθεση αυτούσιου κειμένου πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο.